

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

MANİSA'NIN SOMA İLÇESİNDE BAŞTA 13 MAYIS 2014 TARİHİNDE OLMAK ÜZERE MEYDANA GELEN MADEN KAZALARININ ARAŞTIRILARAK BU SEKTÖRDE ALINMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİNİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

25 Eylül 2014 Perşembe

**MANİSA'NIN SOMA İLÇESİNDE BAŞTA 13 MAYIS 2014 TARİHİNDE OLMAK ÜZERE MEYDANA GELEN MADEN
KAZALARININ ARAŞTIRILARAK BU SEKTÖRDE ALINMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ
TEDBİRLERİNİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

25 Eylül 2014 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

24-27 Eylül 2014 tarihleri arasında Komisyonun, Işıklar ve Eynez Maden Ocağı inceleme ziyareti ve Soma maden kazasında yaşayan tanıklar ile bu kaza soruşturması kapsamında tutuklu sanıklarla yapılan görüşmeleri

1:7

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:7

Haluk EVİNC (Soma Işıklar İşletme Müdürü)

1:3, 3:5, 5:7

Hasan ÖREN

(Manisa)

3, 5:6

Açılma Saati: 10.39

Kapanma Saati: 11.35

24-27 Eylül 2014

İŞIKLAR VE EYNEZ MADEN OCAĞI İNCELEME ZİYARETİ VE SOMA MADEN KAZASINDA YAŞAYAN
TANIKLAR İLE BU KAZA SORUŞTURMASI KAPSAMINDA TUTUKLU SANIKLARLA YAPILAN GÖRÜŞMELERİN
TUTANAKLARI

BİRİNCİ OTURUM

25 Eylül 2014 Salı

Açılma Saati: 11.04

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli misafirler, değerli basın mensupları; toplantı yeter sayımız vardır.

SOMA İŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Öncelikle hepiniz hoş geldiniz sayın vekillerim, Başkanım, Kaymakam Bey, değerli basın mensupları, Soma'dan gelen bütün arkadaşlar; hoş geldiniz diyorum tekrar.

Şimdi, öncelikle, Eynez Ocağı'mızın haritada gördüğünüz gibi... Haritayı zaten birçok kişi, arkadaşlar, hepiniz incelemiştinizdir. Harita üzerinden biraz geçmişini anlatacağım. Eynez Ocağı geçmiş yıllarda devletin, TKİ'nin çalışmalarıyla üst kotlarda çalışarak belli bir yere kadar çalıştı. Şu noktalarda biraz da... Ve TKİ çalışmaları yürüttükten sonra burası Park Teknik tarafından yer altı ocağı Park Tekniğe geçti. Park Teknik de daha sonra şuradaki, şu mavi galeriyi sürdürü şuraya kadar, hatta şuralara kadar geldi. Şu bölgede 190, 180 kotlarında 2 tane tek tek çalışacak şekilde bir tam mekanize çalıştırdı, bir tane altında tam mekanize çalıştırdı. Daha sonra şu "A panosu" dediğimiz noktaya da geldiler ve burada da bir tane tavan ayak uygulaması... Yani, kömür kalınlığı bizde burada biliyorsunuz, 25 ile 30 metre civarıydı. Bu 25 metrenin en üst dilimi olan 2 metrelik kısmını çalışmakla ilgili, bu bölgeye bir tavan ayak kuruldu. Fakat daha sonra Park'la ilgili birtakım işte, TKİ'yle ilgili sözleşmelerimizden sonra biz devraldık. Nasıl devraldığımızla ilgili detayları zaten siz biliyorsunuz. Biz geldikten sonra bu A mekanize tavan ayak kurulu ayağı biz çalıştık, bitirdik. Bu çalışmamızdan sonra buradaki şiltler dışarıya çıkarıldı ve onlar Park'ındı zaten, onları geri teslim ettik- daha sonra altına bir tane "klasik ayak" diye tabir ettiğimiz çelik sarma, çelik direkli, hidrolik direkli bir ayak teşkil ettik. Fakat bu ayağı teşkil ederken metan oranlarının bir miktar yükseldiğini, bacaları sürerken devamlı gözlemledik. Daha sonra, ayağı teşkil ettikten sonra, havalandırması döndükten sonra bu ayağın göçüklerine yapılan sondajlarda metan oranlarının çok yüksek olduğu göçüklerde, bu nedenle biz bu panoyu çalışmayacağımızı hem Çalışma Bakanlığı ve Enerji Bakanlığına bildirdik ve bu panoyu kapattık. Bu panoda metansızlaştırmayla ilgili çalışmalar yapıldı. Bunları Green Gas firmasıyla biz kendimiz ve TKİ'nin daha önceki ortaklıklarıyla beraber burada metansızlaştırma çalışmaları yapılırken bizim normal şartlarda 200 kotunun altında çalışmamız gerekiyordu. Daha sonra "Bu 200 kotun üstünde de çalışılabilir." izni alındıktan sonra biz Soma Kömür İşletmeleri olarak, "R panosu" ve "P panosu" diyoruz buralara, hem bu panoda hem bu panoda, 2 tane hem burada bir tam mekanize üretim sistemi, bu tarafta da tam mekanize üretim sistemi kullanarak her iki panoyu burada yaklaşık 7-8 tane, burada da yaklaşık 7-8 tane ayrı ayrı panoları çalışarak şu kotu yani daha önce Park'ın 190 kotuna kadar, şuradan, şu kota çalıştığı yeri, şuraları biz kendimiz çalıştık, tam mekanize sistem olarak çalıştık. Bu çalışmalarımız esnasında biz, dediğimiz gibi, 7-8 pano burada, 7-8 pano burada. Biliyorsunuz Soma kömürlerinin uçucu madde özelliği fazla olduğu için yangına biraz daha elverişli. Bu panoların hiçbirinde biz yangın yemedik. Bu kadar panoyu çalıştık, sadece bu panonun bir tanesinde ayağı sökmeden önce metan değeri yükseldi. Söküm esnasında da biz onu sökmeden tekrar kapattık, külledik, iki ay bekledik. Daha sonra külünü temizleyip tekrar ayağı söktük ve alt katına tekrar gittik, çalıştık. Yani, bu bölgelerde biz tam mekanize olarak çalıştık. Şimdi, yer altına indiğimizde şu noktada, son, buradaki tam mekanize ayağın söküm esnasında bu kaza meydana gelmişti. Bu ocak açıldıktan sonra da biz bu ayağı sökmekle ilgili "telleme" tabir ettiğimiz yani şiltleri çıkarmak için yaptığımız bir uygulamayı yaptık. Şu anda oraya gittiğimiz zaman göreceğiz. Ayak üretimde değil fakat söküm esnasında ama kurulu vaziyette. Nasıl bir üretim yöntemi yapıldığıyla ilgili bir fikir sunacak bize.

Daha sonra bu panolarda yine biz klasik dediğimiz ayakları çalıştırdık şu panolarda. Buralarda ve S panolarında da daha iyisi yani "yarı mekanize" dedikleri şey de... "Yarı" demek ne demek? "Yarı" dediği, aynadaki kömürü kesen bir makine yok, tahkimat sistemi şiltlerle aynı, kendileri yürüyor ama aynayı yani kömürü kazan yine çalışma arkadaşlarımız. Burada kömürü kazıyorlar, dinamitle patlatılıyor, kazılıyor. Buralarda da yarı mekanize olayı yani aynayı kesen bir makine olmadığı için yarı mekanize.

Bizim sistemde de 2 tane tam mekanize, iki tane yarı mekanize ve bazı bölgelerde "klasik ayak" diye tabir ettiğimiz üretim yöntemiyle biz üretim yaptık ve 15 milyon tonu tamamladık aşağı yukarı, çok az bir şeyi kalmıştı. Mesela, niye üretim yöntemlerinde biz 1,5 milyon ton olarak Park'tan ve biz devraldıktan sonra 1, 5 milyon ton yıl üretim olması gerekirken niye 3, 5 milyon ton çıktı?"nın

cevabını verirsek, biz burada her iki panoda da tam mekanize üretim yöntemlerini uygulayarak üretim zaten kendiliğinden artmak zorunda, artacak yani. Burada klasik ayak ve yarı mekanizeler yani daha mekanize daha iyi, daha modern sistemlere geçtikçe üretimin artması da normaldir yani biz bir de 1,5 milyon tonları minimum seviyede tutuyoruz? Neden? Minimum seviyede tutarak yani biz bunu öngörüyoruz. 1,5 milyon ton çıkarız ama sistemimiz daha fazla üretim çıkarabilir. Minimum tutmanın bir özelliği de cezaya da girmemek. Yani ben 1,5 milyon tonun altında kömür çıkarırsam aynı zamanda cezaya da girmiş oluyorum. Bu, sözleşmelerde var. Onun için, üretimler genelde minimum tutularak yapılmıştır yani bu 3,5 milyon tonun niye çıktığıyla ilgili, hem sistem olarak yenilikler getirilmiş işletmeye, tam mekanize sistemler kurulmuş ve bunlarla çalışılmış hem tam mekanize hem yarı mekanize, klasik ayaklarımızı terk etmişiz, daha modern sistemlere geçmişiz ve bu sistemler ışığında da tabii, sistem gereği zaten sistemin bir konveyörü var, bir kesicisi bin ton saat kapasiteli yani kestiği, üretime devam etti, bir saatte bin ton verebilecek sistemler olduğu için, hâliyle üretim de normal olarak yükselcektir.

Bu ocakta şimdi geleceğimiz nokta, şu nokta hava giriş noktası. Şimdi, bir de şunu söyleyeyim: Şu noktalarda Park Teknik bu yolları şuraya kadar sürdü demiştik, şu nefesliği de tabii sürdü. Daha sonra biz tekrar kendimiz şuradan ayrıca bir hava giriş yolu şuraya kadar sürdük ve buraya bağladık. Şu bizim sürmüş olduğumuz yoldan, şuradan “kulikar” dediğimiz bir araçla şuraya kadar geleceğiz, bu araçla buradan ineceğiz. Daha sonra şuradan şu noktalara kadar yürüyerek gelebileceğiz. Bunu da ben Başkanımıza daha önce de izah ettim, dedim ki: Yani biz buradaki bu toplantı ve programı bir ay sonraya özellikle atabilirsek, Ekim ayına, sizi ben geldiğimde buraya, buraya, bu noktalardan aşağıya, bu ayakları rahatlıkla gezdirebilirim diye söyledim fakat Başkanım da dedi ki: “Biz gelmek istiyoruz.” Gelirseniz şuraya kadar gelebiliriz dedim. Şu anda bizim ocağımız MİGEM ve Çalışma Bakanlığı tarafından can ve mal güvenliğine karşı kapalı. Bu yüzden bizim sizi gezdirebileceğimiz nokta buraya kadar. Biz buraya kadar bakımlarımızı yaptık. Bu noktaya kadar herhangi bir problem yok. Buradan ilerisiyle ilgili, şu kazanın olduğunu tahmin ettiğimiz şu üçgen ve hipotenüs diye tabir edeyim, şuradaki galerilerin şu kısmı ve bu kısmı... Zaten bu kısmı göçmüştü yangın esnasında. Bu kısmını da biz kendimiz şu alt noktadan kapattık. Şu anda şuradan temiz hava geliyor, buradan; şu anda şuradaki bir nefeslikten tekrar şu yoldan hava dönüş yapıyor. Yani, ocağın bütününe baktığımızda, şu anda açık olan şurası ve şurası mavi olan yerler temiz hava. Temiz havalar geliyor, giriyor ocağa. Şu noktalardan tek yola düşüp buradan geliyor. Daha önce temiz hava hem bu tarafa hem bu tarafa ayrılırken buralar kapalı. Şuradan kapalı, buradan kapalı ve buradan kapalı yani buralar komple kapalı. Yani, o koca ocağın biz şu anda şu şekilde havasını döndürerek...

BAŞKAN – S panosu tarafında...

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Buralarda komple çalışma yok, kapalı. Hiçbir yere hiçbir şekilde girilip çıkılmadı. Ocağın açık olan bölgesi, şu A panosu dediğimiz yerin nefesliğinden dönüyor, hava bu şekilde çalışıyor. Bizim de girebileceğimiz yer... Biz bakımı şuralara kadar yaptık. Şuradan geldiğimizde şu noktalara kadar bakım yaptık. Buradan ilerisinin bakım işleri daha devam ediyor, buradan ileriye geçemeyiz. Bir ay sonra gelseydiniz ben sizi şuralara, hatta bu A panosunu da büyük ihtimal, sularını da... Yani suya terk edilmiş durumda. Yani bu panonun şu kısımları H panosu ve A panosu suya terk edilmiş, suların içinde duruyor şu an. Biz öncelikle yolumuzu buraya kadar açacağız, daha sonra suları çektiirip A panosunun içine gireceğiz. Yani bir ay sonra gelseydiniz size daha çok yer gezdirme şansımız olurdu, onu demek istiyorum.

Buraya kadar geleceğiz, şu noktaya kadar geleceğiz. Bu arada, şu söküm ayağına gireceğiz. Söküm ayağında ayaklarda şiltler kesicinin komple duruyor. Ayak tellenmiş vaziyette, şiltler çıkarılabilir, sökülebilir duruma getirdik şu anda. Buradan dışarıya çıkacağız ama sizinle beraber dolaşırken buraya gelip bu ayağı bir ziyaret edeceğiz. Tekrar bu yoldan geri gelip şu noktalara kadar geleceğiz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kazanın tahmin edildiği yere kadar gideceğiz biz, değil mi?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Kazanın tahmin olduğu yerin 100, 150 metresine kadar yaklaşacağız. Kaza olayı, şimdi, şurada oldu daha çok. Biz bu kaza yerini şuradan, şuradan ve üst taraflardan biz de çalışırken bir sıkıntı olmasın diye kapattık, sadece şu çapraz yolu açık. Bu çapraz yoldan aşağıya iniliyor fakat şu bölgede çalışmalarımız daha devam ediyor.

Kaza olduğu günle ilgili biraz açıklama yapayım. Kazanın olduğu gün –Işıklar İşletme Müdürü olarak çalışmaktayım ben kaza olduğuyla ilgili bize öncelikle “Trafo patladı.” diye bir bilgi geldi. Daha sonra ben de buraya, işletmeye geldim. Buradaki, işletmedeki arkadaşlar ve şu noktadan yani bizim gireceğimiz noktadan, şu çapraz noktasına kadar gelip şuradan dumanın geldiğini görüyorlar ve buradan duman gelince, dumanın geldiğini gördüklerinde burada da suyla müdahale etmekle ilgili birtakım çalışmalar yapmışlar. Ben de geldikten sonra, yer üstündeki izleme merkezinden buradaki arkadaşla konuştum, dedim ki: Durum nedir? Burada çok yoğun bir dumanın var olduğunu ve bu dumanın buradaki temiz havadan S panolarına doğru gittiğini, bu havalandırmayı ters çevirmemiz gerektiğiyle ilgili bize söylediler. Ben de “Olur, hemen orayı terk edin.” dedim. O zaman, şu noktadan itibaren buradan temiz hava girişinde kim varsa çalışan, herkesi boşaltıp şu noktaya kadar kimseyi bırakmadık. Biz de yukarıda bekledik. Buradan arkadaşlar “Çıktık biz.” dedikleri anda

biz şu noktada 2 tane emici fanımız var. Bu fanlar, tabii, emici olarak çalışıyor yani hava buradan giriyor ve buradan dışarıya çıkıyor ve buradan, şu kahverengiden çıktığı için, havayı ters çevirme adına elektrik ile yani kabloların yerlerini değiştirerek bir beş dakika, on dakika içerisinde bu havalandırmayı ters çevirip havayı hem buraya hem buraya tekrar ters çevirdik. Yani, buradan gelen, şuradan gelen hava gitti A mekanizmaya, temiz hava gitti. Buradan verdiğimiz hava da buradan geldi, bu S panolarındaki çalışma ortamlarını temiz havaya döndürdü. Daha sonra da buradan geldi, döndü, bu mavi gösterdiğimiz temiz hava yolunu kirli yol yaptık ve iki taraftan da pis hava olarak çıktı, birçok arkadaşımız da biliyor zaten. O esnada, biz bu havayı ters çevirdikten sonra, öncelikle şu bölgede 5 arkadaşımızın olduğunu söylediler, öncelikle bu 5 arkadaş aldık. Hatta havayı çevirmeden önce ben tahliye ekiplerini gönderdim içeriye, o dumanın içine geldiler. Daha sonra arkalarından havayı çevirdik. Biz şu noktadan temiz hava verdik ve şu noktadan temiz hava verdik ve kurtarma ekiplerini hem bu yöne hem bu yöne hem bu yöne... Bu yönde A mekanizma yani yangın burada oldu. Bu bölgedeki arkadaşlar ve A panosundaki arkadaşlar, H panosundaki arkadaşların kurtarılmasıyla ilgili çalışma başlatıldı.

Daha sonra, tabii, bizim ilk önceliğimiz neydi? İlk gittiğimiz anda bütün, ne kadar arkadaşımız varsa onlara ulaşım -hep canlı tabii, baygın olabilir, bir şekilde yorulmuş olabilir- onları kurtarma amacıyla tabii bu iş başladı öncelikle. A panosundan, dediğimiz gibi, birçok arkadaşımıza ulaşıldı. Kimileri baygındı, kimileri iyiydi veya neyse, bunlar bu şekilde şu temiz hava yolundan dışarı çıktılar. S panosunda da şu bölgede 2-3 arkadaşımızı kurtardık. Buradan da dediğim gibi, 5-6 arkadaşımızı buradan çıkardı, diğer arkadaşlarımız maalesef vefat ettiler. Daha sonra da bu vefat eden arkadaşları çıkarmak adına, yine bu temiz hava yolunda burada, şu bölgedeki arkadaşları buradan çıkardık, hatta şuralara kadar indik, şu noktalara kadar indik. Bu bölgede ne kadar arkadaşımız varsa buradan çıkardıktan sonra havalandırmayı tekrar buraya verdik, buradan temiz havayı verdik, buradan tekrar kirli havayı verdik. Bu taraflarda kimsenin kalmadığından emin olduktan sonra havalandırma eski hâline geldi. Geldik, bu noktadan, yangını biz, şurada oluşan yangın havayı ters çevirdiğimiz için mecburen şu taraflara, bu bandın boyunda ne varsa yakarak gelmiş, hava böyle döndüğü için. Şimdi, tekrar biz burayı çevirdiğimizde yangını burada karşıladık. Bu yangını söndürmek adına bir gün çalışıldı, hatta daha fazla. Şu noktalara kadar yangınla ilgili mücadele edildi, söndürüldü. Şu noktalara kadar, savcı beyler ve bilirkişiler de hatta şu noktaya baktılar, ben onları indirdim yer altına. Bu noktadan aşağıya da tekrar kendim bir iki sefer indim Gökalp Bey'le, iş müfettişi arkadaşlarla beraber indik. En son noktada da şu A mekanizmede "nefeslik" tabir ettiğimiz yerde de son 3 arkadaşımız vardı. Onları da aldıktan sonra bütün cenazelere ulaşmış olduk ve olay bitti.

HASAN ÖREN (Manisa) – Ağırlığı nerede vefat edenlerin?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Ağırlıkları daha çok S panolarında vefat eden arkadaşların. Şimdi, burada yangın çıktıktan sonra temiz hava buradan geliyor, bu şekilde temiz hava buraya dağılıyor ve aynı zamanda şuradan da A, H panolarına temiz hava gidiyor. Bunun nefesiği buraya, şu bölgede bir yangın çıktığında bu temiz hava yolundan duman gidip şu bölgelerde çalışan arkadaşları direkt etkilemiş. Şimdi, bu etkiyi de otopsi raporlarından da baktığımız zaman, tabii bu bir yorumdur...

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – Kurtulanlar H panosundaydı, değil mi?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – A panosu, H panosu.

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – Kurtulanlar oradan kurtuldu.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Evet, daha çok A panosu, kurtulanlar olarak.

Bizim bir yer altı simülasyonumuz var. Onunla ilgili bir çalışma yaptık. Yer altında şunu üç boyutlu modelledik. Daha önce de biraz, bir miktar görmüştünüz herhâlde. Onunla ilgili biraz gösteri...

HASAN ÖREN (Manisa) – Bir şey sorabilir miyim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Tam mekanizmayla klasik ayak arasında, üretim artışının dışında iş sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili bir fark var mıdır?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Çok büyük fark var. Yer altına indiğimiz zaman onu size zaten göstereceğim. Tam mekanizma nasıl bir sistem, orada yer altında görerek konuşabiliriz yani.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Yangının olduğu esnada içeride kaç çalışan vardı? Havayı ters çevirdiniz, işte, vesaire falan. O anda ölenlerin dışında kaç çalışan vardı?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Normal vardiyaya girenleri mi soruyorsunuz?

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Normal vardiyaya girenler.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – 700 civarı.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – 700 civarı.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Bunlar tabii, bu saat üç civarında olduğu için kimi arkadaşlar, işi bitiren, çavuş, oradaki mühendisten izin aldı arkadaşlar, işi erken bitirenlerin bir kısmı dışarı çıkmış. Bir kısmı bu olayla ilgili, gösterdik yani oradabir üçgen, hava girişinin olduğu yer, onun gerisinde çalışan arkadaşlar -onu görün diye yani oradabir yangın olduğunda- yangına müdahale etmek adına çalışmışlar, bazı arkadaşlar orayı boşaltmışlar, temiz hava bölgesini. Şimdi gidecek olduğumuz ayak mesela, temiz hava girişinde olduğu için o bölgede çalışan arkadaşlar yangınla alakalı hiçbir şey görmeden o ocaktan çıkıp gitmişler. Alt tarafta, hava giriş bölgesinde çalışan arkadaşlarım yine bir şey görmemiş ve orayı terk edip gitmişler.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Yani tam olarak, ölenlerin dışında kaç kişi sağ olarak çıktı buradan, onu diyorum, o vardiya. Yani, 301...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – 485 kişi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – 400 kişi.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Yani çıkarırsak 400. Ama 150'si dışarıdaydı zaten diye düşünüyorum.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Bir kısmı da dışarıdaydı.

Ocaktan içeri girdik yani yürüyeceğimiz yani “yürüyeceğimiz” derken ocağa ineceğimiz noktadan şu anda ocağa girmiş bulunuyoruz. Şuraya haritamızı da koyalım.

BAŞKAN – Bu kulikar sol tarafta mı?

NESRİN ULEMA (İzmir) – “En çok ölümler S panosunda oldu.” demiştiniz. Bu, peki, yangından sonra temiz havanın yangının dumanı oraya doğru püskürtmesinden dolayı mı olmuş yani o anda mı olmuş?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – O anda olmuş. O anda hava, S panolarından temiz hava... O, temiz havada olan bir yangın, temiz havada bir yangın oluyor. Bu, temiz havada olan yangın temiz havanın gittiği her yöne gidiyor. A panosuna da gidiyor ve S panolarına da gidiyor. O arkadaşlar direkt etkileniyor.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – İşçilerin mesafesi ne kadar o S panosuna?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – S panosunun yaklaşık mesafesi 1.200 metre, 1.300 metre, bir aşağıda 1.400 metre civarında.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hızlı hareket edilse ne kadar...

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Yani, şimdi, şu yol 1 kilometre civarında, şuraya kadar. Onlar aşağıya 200-300 metre mesafede.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hızlı hareket edilse ne kadar sürede çıkılır oradan?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Şimdi, arkadaşlar yeni bir test yaptı. 1 kilometre yolu, Ali Haydar Bey, ne kadar sürede çıkabiliyorsunuz?

SOMA AŞ MÜESSESE MÜDÜRÜ ALİ HAYDAR SAKİK – 22 dakikada çıkabiliyorsunuz.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – 22 dakika.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Şimdi, şu anda burada kameramız var. Şu yeşiller, gördüğünüz gibi, sensör yerlerimiz. Şu “340 nefeslik” dediğimiz yerdeki sensörler, şuralar sensör yerleri, hava giriş, baraj sensörleri, 140 klasik ayak sensörleri, A mekanizadaki sensörler, H panosu sensörleri, S panosu sensörleri, buradaki bu yeşiller sensörler. Bu da bizim şu anda kameramız. Şu anda kamera nerde ise, harita da görüyorsunuz, kamera ilerliyor ve yolda gidiyor. Şu maviler temiz hava olduğunu gösteriyor, temiz hava girişinde. Şurada, galeri içerisinde gidiyor.

Bunu biz son noktaya kadar yani bu sensörleri dahi ocakta çalıştıracak vaziyette çalışıyoruz üzerinde. O kaza anını canlı bir şekilde bu sistemi çalıştıracamız, sensörleri de çalıştıracamız, ne bileyim, içeride bir yangın simüle edeceğiz, o yangının simülasyonu sonunda çıkan dumanların nereye gittiğini bu hava akış yönlerine göre ve sensörlerin neler okuduğunu. Bunları daha tam bitiremedik ama bunun üzerinde çalışıyoruz, güzel bir çalışma olacak.

Kamera şu anda geliyor, bizim yürüyeceğimiz yoldan aşağıya doğru geliyor. Biz bu yoldan aşağıya ineceğiz, burada kulikar sistemi var. Kulikar sistemini de onun üstüne binerek biz yine aşağıya, şu noktaya kadar...

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – Kaza anında o kameralar var mıymış orada?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Hayır. Bu kamera, şu anda çekim yapan kamera.

BAŞKAN –Bu simülasyon kamerası yani ocağın içerisindeki ilerlemeyi gösteren simülasyon kamerası.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Şu kamera size gösteriyor ya, ocağın içinde sizi simüle ederek gezdiren kamera var. Şu anda geziyor, bakın. İstedığınız yere girip çıkabilir.

BAŞKAN – Şimdi, ocak içerisinde o sol tarafta mı bant?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Buradan buraya kadar biz yürümeden aşağıya ineceğiz şu an ocaktan. Buradan itibaren yürüyeceğiz.

BAŞKAN – Haluk Bey, o bant görüntüsü var.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Bu simüle edilen bant.

BAŞKAN – Yani gerçekte aşağıda sol tarafta mı, sağ tarafta mı?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Sağda. Bu biraz solda yani bu simülasyon olduğu için buraya çizmiş arkadaşlar, bunları düzleteceğiz yavaş yavaş.

Buradan devam ediyor. Yaklaşık “140 panosu” dediğimiz klasik ayağa geldi. Şurada bantları, konveyörleri koymaya çalıştık. 140 ayağı nakliye yoluna girdik şu anda. Bakın, kamera burada. Şöyle ayağa gidilecek, şu ayağın içi. Ayağın içinden, hava çıkışından dönecek. Bu “klasik ayak” tabir ettiğimiz ayağın bir simülasyon modellemesi çelik direk, hidrolik direkler ve üstlerinde de çelik sarmalar. Ayak içleri aşağı yukarı bu şekilde. Burada bir zincirli konveyör çalışıyor. Burada bir tane arkadaşımızın çalışmasını simüle ettik.

Burası ayağın içi. Hidrolik direklerimiz, çakma direklerimiz burada. Burada zincirli konveyör var. Ayak içlerinde zincirli konveyör, daha sonra da ayak, motor başından sonra konveyörden banda, bantlı konveyörlere geçiyor. Şu an buradayız, buradan takip edebilirsiniz. Buradan dönüyoruz şu anda. Şurada yeşil gözükten sensörleri görüyorsunuz. Evet, kirli hava, gördüğünüz gibi, kırmızı gözüküyor. Sensörleri burada simüle ettik, bunları çalıştıracağız, daha çalıştırmadık yani bunların çalışmasını yapacağız. Şu an ocakta kullandığımız sensörler karbonmonoksit, metan, oksijen. Bütün çalışma panolarında bu şekilde koyuyoruz yani bir üretim ayağımız varsa bu sensörleri muhakkak hava çıkış noktasına koyuyoruz ve bunlar merkezi izlemeyle buradaki izleme merkezine bağlı olarak çalışıyor. Bu 140 panosunun içinden şu anda çıkacak, tekrar buraya yola gelecek. Biz şu anda buraya gittiğimizde 140 panosunun içini gezemeyeceğiz çünkü su dolu, kapattık bir miktar da biz. Burayla ilgili herhangi bir çalışma ve bize bir zararı gelmesin diye kapattık.

Biz şu noktaya kadar geleceğiz, buradan geri döneceğiz yani şuraya kadar geleceğiz, şu üçgenin yanına kadar şu an gidebileceğiz.

Buyurun.

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – Haluk Bey, bu hâle getirdikten sonra mı işletmeye başlayacaksınız bu ocağı?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Evet.

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – Şu anda bu sistemi mi kuruyorsunuz yani?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Şu hâle getireceğiz, evet.

BAŞKAN –Gideceğimiz noktaya kadar tarama yapıyorlar.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Biz gelirken bir harita koyduk ya buraya, o haritanın göstermiş olduğu yollarda A sıfır mekanize dediğimiz ayakları açıp o ayakları çalışabilir vaziyete kadar getireceğiz. Yeni yönetmelikler, kanunlar ne ise hatta daha fazlası, ne gerekiyorsa hepsini tamamladıktan sonra ocağın çalışması adına bizim düşüncemiz bu ocağı bir mekanize, tam mekanize olarak ya da ikinci bir tam mekanize olabilir, ya bir tam mekanize ya da iki tam mekanize olarak çalışabiliriz diye şu anda düşünüyoruz, bu bizim düşüncemiz. Eğer...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Maske?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Maskeyle ilgili biz yeni siparişlerimiz verdik. Şu anda elimizde var, 300 tane yeni oksijen maskemiz geldi. 4 bin tane maske siparişi verdik. O 300 tane gelen maskeler yarım saatlik, bizim sipariş verdiğimiz 4 bin tanesi de 50 dakikalık maskeler olarak “Drager” marka istedik.

Buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Tam mekanizmaya geçtiğinizde, toplam yeniliklerle beraber bunun maliyeti ne kadar?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Çalışıyoruz efendim. Şimdi, bu maliyetler burada, şöyle söyleyeyim: Şu haritaya, büyük haritaya baktığımızda göz önüne alırsak A mekanize hatta H panosu ve onun altında daha 3-5 milyon ton kömür var, alınabilecek. Biz bu kömürü almak adına bu çalışmaları yapıyoruz. Aynı zamanda, buradaki bizim mekanize sistemde

kullandığımız şiltlerimiz, kesicilerimiz bize ait. Eğer çalışmayacak bunun kararını orada vereceğiz. Çalışalım, bu ekonomik olur dersek çalışırız. Hayır, ekonomik olmaz dediğimiz anda da o şiltleri oradan alıp dışarıya sökerek çıkarırız.

HASAN ÖREN (Manisa) – Şöyle anlamamız mümkün mü? Geçmiş dönemde bu arkadaşlarımızı kaybettiğimiz, çalışma yapıldığı dönemde bugün yapmakta olduğunuz yenilikleri yapmamışsınız, öyle anlayalım mı?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Hayır, o anlamda değil, öyle anlamayalım. Biz kazadan sonra ocağı ağızlarından kapattık, ta buradan kapattık. İki ay bekledik. Bakın, iki ay süre içerisinde ocak kendi hâline terk edildi. İçerisinde ne olduğunu hiç kimse bilmiyor.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani, bu anlattıklarınızın hepsi vardı.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Evet, vardı.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Eski hâle getiriyor yani.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Şöyle devam edelim: Açtık ocağımızı savcının nezaretinde. Savcı geldi, açtı, kendi ekipleriyle ocağa girdi, havalandırmasını sağladıktan sonra ocak tabii iki ay zaman bekledi. Bekleyince bozuldu. Zaten yangından dolayı bizim özellikle şu bölgede yangınla ilgili çok tahribat olduğu için biz buranın yavaş yavaş tahkimatlarını düzenliyoruz. Bu düzenleme bittikten sonra bu noktalarda yangın, şu çaprazda yangınla ilgili hiçbir şey yok. Ben kendim gezdim.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yanan bant orada mı?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Yanan bant burada. Şurada çok...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Kaç metre yanmış?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Bu yaklaşık 250 metresi yanmış bir bant, 250 metre civarında yanmış, buradan buraya kadar.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Onu görebilecek miyiz orada?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Bir bandı kestik, yeni bandı götürdük, ona bir kuyruk koyduk.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – “Yeni bant” derken ilave mi yapıyorsunuz, yoksa...

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – İlavesini aşağı indiğimizde daha detaylı konuşalım. Orada göz görerek yani sorulara orada daha iyi cevap verebiliriz.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yanmaz bant değil di yandığına göre.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Yanmaz bantlarla ilgili çalışmalar şu anda devam ediyor. Yanmaz bant yani normal literatürde bu bant yanmaz özelliği olan bantlar şu anda yok ama bundan sonraki yapacağımız bütün bantların hepsini yanmaz koyacağız. Yani, bu kanunda, maddede var, yok diye değil, yanmaz koyacağız. Bant yanmaz diye bir şey de yok, kablo yanmaz diye bir şey yok. Siz banda şöyle alevi tutun, o bant yanar, istediği kadar ben yanmam desin. Bu alevi burada bu bant gördüyse bu bant alevle beraber yanar. Ne zaman alev kesildi, o bant da o noktada söner, yanmaz bant bu demektir, yanmaz kablo da bu demektir.

BAŞKAN – Alev sürdürmez bant.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Alevi sürdürmeyen bir bant özelliği.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bir de güç düşürümü diye bir şey de var. Ben kimya mühendisiyim, o da önemli bir şey.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Evet, evet.

Şimdi, bu panolardaki çalışmalarımızı biz revize edeceğiz derken yani şuradaki yangını çok fazla burada yaşadığımız için burada yavaş yavaş iyileştirme çalışmaları yapıyoruz. En çok darbeyi şu bölge aldı. Biz şu bölgeyi atladıktan sonra şuraya daha hızlı aşağı gelip burada suyun içinde terk edilmiş durumda duruyor ayaklar. “Suyun içinde” demek ne demek? Kömür içerisinde açılmış galeriyi suya terk ederiz, belki... Biz Işıklar’da ve Atabacası’nda da gördük bu kazadan sonra, şu yerdeki kömür şu tavana kadar yükseliyor, kabarıyor ve kapatıyor yolu, kömürün içerisinde. Burada da aynısı olacaktır. Bu ayağın içerisinde döndüğümüz zaman şu noktadaki yolların kapalı olacağını, kömürün içerisinde olacağı için bunları tekrar açacağız şu ayağa ulaşınca kadar. Bunu ve bunu açacağız, ayağın içini de açacağız. Bu şiltler ne oldu, kim bilir, bilemiyorum, kimi yattı, kalktı, hepsini düzenleyeceğiz. Daha sonra üretimi yapılabilir hâle bu şekilde getireceğiz.

Bundan başka anlatacağım bir şey yok. Zaman kaybetmeyelim. İsterseniz, buyurun, yer altına inelim. Yer altında daha çok sorulara cevap verme şansımız var.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Olaydan sonraki çalışan aktif işçilerin durumu ne oldu? Ne oldu o işçi arkadaşlarımız? Hani, aktif sizde çalışan, kazadan sonraki işçilerin durumu ne oldu?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Şu anda... Hayır, hiçbir şey yapmadık. Şöyle, kısaca anlatayım: 2.900 kişi civarındaydı. 300 arkadaşımız vefat etti, kaybettik. 2.600 kişi şu anda maaşlarını alıyorlar. Bu arkadaşlara...

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – İşsizlik maaşı mı alıyorlar?

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Biz maaş veriyoruz, biz.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Siz veriyorsunuz.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Çalışıyormuşuz gibi maaş veriyoruz. Ayrıca devlet “Ben kesinlikle kendimden altı ay para vereceğim.” dedi. Altı ay boyunca da onlar maaş vermeye devam ediyorlar. İki maaş alıyorlar. Biz ayrıca gelen, burada bizim bu faaliyetlerimizi, çağırdığımız arkadaşlara da bir yarım yevmiye daha fazla veriyoruz yani iki buçuk yevmiye alıyorlar. Hiç kimseyi de işten çıkarmadık.

Buyurun. Aşağı ineceğiz. Ocak ağzında, üstünüzde sigara, kibrit, çakmak, cep telefonu varsa buraya bırakalım, bu odayı kilitleyiz. Onları kesinlikle yer altına indirmeyeceğiz. Başkanım, kim incekse bir 15 kişi kadar onların tespitini... Hep beraber inmeyeceğiz biliyorsunuz. Kaç kişi incek? Onu burada bir tespit edelim.

BAŞKAN – Milletvekillerimizin hepsi inmek isteyecektir.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Kaç kişi var?

BAŞKAN – Kaç kişi var bizim?

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – 15.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – 12 diyorduk. 15 milletvekili, hepimiz iniyoruz.

BAŞKAN – Tamam, milletvekillerimizin hepsi insin o zaman.

SOMA IŞIKLAR İŞLETME MÜDÜRÜ HALUK EVİNÇ – Bir de kameraman, 16, daha fazla almalıyım.

BAŞKAN – Tamam.

Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 11.35